

Євгенія Глуцук,
мол. наук. співроб. інформаційно-аналітичного відділу ФПУ

ПІДСУМКИ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ПРЕЗИДЕНТСЬКОГО ТУРНЕ КРАЇНАМИ ЄВРОПИ

Опубліковано: Глуцук Є. Підсумки та результати президентського турне країнами Європи // Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни. 2024. Випуск 42 (138). С. 25-30.

З 9 по 11 жовтня Президент України Володимир Зеленський здійснив робоче турне країнами Європи. За два дні Президент відвідав Хорватію, Велику Британію, Францію, Італію та Німеччину. Головною метою цих візитів було посилення підтримки України у боротьбі з російською агресією, обговорення військової допомоги, зміцнення спільних оборонних спроможностей та представлення лідерам держав Плану перемоги України.

Своє європейське турне Президент України Володимир Зеленський розпочав з візиту до Хорватії, де взяв участь у третьому саміті «Україна — Південно-Східна Європа», зустрівся з прем'єр-міністром Хорватії Андрієм Пленковичем та іншими представниками країн регіону. В хорватському Дубровнику Володимир Зеленський провів окремі зустрічі з прем'єр-міністрами Албанії, Північної Македонії та Греції – Еді Рамою, Христіаном Міцкоським, Кіріакосом Міцотакісом і президенткою Словенії Наташею Пірц Мусар.

Глава держави подякував кожному й кожній із них за підтримку України в боротьбі з російською агресією, а також детально розповів про ситуацію на полі бою та оборонні потреби українських воїнів ([Рубрика](#)).

Своєю чергою прем'єр-міністр Хорватії Пленкович за підсумками зустрічі запевнив у подальшій підтримці України. «Ми, сподіваюся, зможемо допомогти в найпотужніших напрямках. Ви знаєте, що Хорватія зазнала агресії свого часу, і зараз вона розуміє, що відчуває держава, яка протистоїть агресії значно більшої країни. Саме тому нам дуже приємно заявити про продовження підтримки України», — акцентував прем'єр-міністр ([UA.TV](#)).

10 жовтня Володимир Зеленський прибув до Великої Британії, де презентував британському прем'єр-міністру Кіру Стармеру деталі Плану перемоги — насамперед усе, що стосується військового посилення України. Лідери домовилися опрацювати документ разом із союзниками.

«План перемоги покликаний створити правильні умови, щоб завершити війну у справедливий спосіб. Це місток до другого Саміту миру. Україна може

вести переговори лише із сильної позиції», – заявив Володимир Зеленський ([Главком](#)).

Також у Лондоні Президент України провів зустріч і генеральним секретарем НАТО Марком Рютте. Ключовими темами переговорів стали євроатлантична інтеграція та військове посилення України. Саме це створить найкращі умови для відновлення справедливого миру, переконаний Глава держави ([Espresso.tv](#)).

В цей же день 10 жовтня Володимир Зеленський вирушив до Франції, де в Єлисейському палаці зустрівся з французьким президентом Еммануелем Макроном. Під час зустрічі Зеленський представив Макрону План перемоги України та подякував Франції за підтримку України від самого початку повномасштабного вторгнення РФ ([Інтерфакс](#)).

Своєю чергою Еммануель Макрон запевнив Володимира Зеленського, що Париж продовжуватиме підтримувати Київ. «І тут я хочу ще раз заявити про підтримку Францією українського спротиву перед обличчям російської агресивної війни. Це був важливий момент. Для нас також важливим кроком була можливість обговорити з президентом майбутні тижні та місяці, а також військову й дипломатичну роботу», - заявив Макрон ([LB.ua](#)).

В Офісі президента України також повідомили, що окремий фокус переговорів стосувався спільного виробництва зброї та копродукції. Українська сторона запропонувала розширити таку співпрацю. За словами Зеленського наразі міністерства України та Франції обговорюють нову модель взаємодії – створення спільних українсько-французьких виробництв ([NV.ua](#)).

Увечері 10 жовтня Володимир Зеленський уже був у столиці Італії, де зустрівся з головою Ради міністрів Італії Джорджею Мелоні. Глава держави представив їй План перемоги. Володимир Зеленський і Джорджа Мелоні домовилися далі працювати на рівні команд, щоб якнайшвидше створити умови для миру.

«Мета нашої підтримки полягає в тому, щоб поставити Україну в найкращі умови для того, щоб вона сіла за стіл переговорів про мир. Мир, як я вже неодноразово говорила, не може означати капітуляцію, як багато хто боягузливо пропонує», — наголосила Мелоні.

Серед інших тем обговорювали підготовку до Європейської ради, російські активи, а також глобальну політичну ситуацію. Президент також подякував Італії за військову допомогу та обговорив майбутній пакет підтримки, акцентуючи на економічній частині плану, зокрема критичних ресурсах, що не мають потрапити під контроль росії ([Слово і Діло](#)).

До того ж український Президент відвідав Апостольський палац у Ватикані, де провів зустріч із Папою Римським. Глава держави подякував Його

Святості за молитви заради миру для України, духовну близькість з українцями, гуманітарну допомогу та участь Ватикану в першому Саміті миру. Володимир Зеленський розповів про роботу над реалізацією Формули миру, зокрема про конференцію щодо повернення полонених і депортованих українців, яка відбудеться 30–31 жовтня в Канаді на рівні міністрів. Він запросив представника Ватикану взяти участь у цьому заході. Президент попросив понтифіка сприяти поверненню додому українських журналістів, громадських діячів, керівників громад з окупованої території, усіх захоплених у полон ([Укрінформ](#)).

Свою поїздку Володимир Зеленський завершив зустріччю з німецьким канцлером Олафом Шольцем 11 жовтня в Німеччині. За підсумками зустрічі, канцлер Німеччини оголосив про новий пакет допомоги: Німеччина, Бельгія, Данія та Норвегія виділять 1,4 млрд євро на постачання Україні додаткових систем протиповітряної оборони IRIS-T та Skynex, а також бронетехніки, бойових безпілотників, радарів та артилерійських боєприпасів. Також Німеччина наступного року надасть на допомогу Україні з державного бюджету 4 млрд євро ([УНІАН](#)).

Олаф Шольц наголосив на важливості того, що мир в Україні має бути реалізований лише на основі міжнародного права, і підтримав проведення другого Саміту миру за участю РФ. «Ми згодні з тим, що після першої мирної конференції в Бюргенштоку в червні відбудеться ще одна, і, як ви сказали, Росія також має взяти в ній участь. Зрозуміло, що мир може бути реалізований тільки на основі міжнародного права, що потребуватиме величезних зусиль», - сказав Шольц ([Інтерфакс](#)).

На думку політолога Олега Саакяна, дипломатичні «експрес-побачення» з ключовими європейськими лідерами – це українське ноу-хау. «Воєнна ситуація потребує нестандартних підходів, і українська дипломатія намагається максимально використати кожен можливість, яка відкривається. Ясно, що у лідерів раптово звільнилися графіки через те, що Джо Байден скасував свою поїздку в Європу через буревій у США. Тому, на мою думку, українська сторона намагається скористатися цим моментом, таким чином, спробувавши докрутити ситуацію й, можливо, ще трішечки посунути в бік рішучості позицію наших західних партнерів», – наголосив Саакян.

Експерт підкреслює, що не слід очікувати миттєвих результатів від цих візитів, але їхній вплив буде відчутним у довгостроковій перспективі: «Ці зустрічі точно зміцнять дипломатичні позиції України. Паралельно з цим ми спостерігаємо ще й активність з боку новопризначеного генсека НАТО Марка Рютте, а також інших лідерів, які входять до так званої “коаліції рішучих”» ([Укрінформ](#)).

Голова правління Центру прикладних політичних досліджень «Пента» Володимир Фесенко зазначив, що бліцтурне Президента Зеленського по європейських столицях – це його відповідь на скасування (або перенесення) зустрічі високого рівня під час засідання Контактної групи «Рамштайн», яке планувалось на 12 жовтня. «На цій зустрічі планувалась презентація «Плану перемоги» Президента, дискусія з цього приводу з метою формування спільної стратегії підтримки України і тиску на Росію, щоб примусити Путіна на переговори про завершення війни. Оскільки візит Байдена в Європу не відбувся внаслідок стихійного природного лиха в США і запланована зустріч в «Рамштайні» також не відбулася, Володимир Зеленський вирішив не чекати, а негайно діяти. Це особливість його політичного стилю, його темпераменту. Він не любить довго чекати, він прихильник швидких і рішучих рішень та дій. Тому Президент вирішив зробити під час свого бліцвізиту до європейських столиць те, що він планував зробити 12 жовтня в «Рамштайні». Він презентував провідним європейським лідерам свій «План перемоги» і провів з ними перший раунд політичних консультацій з цього приводу. Дехто запитує: а де рішення, де реакція наших партнерів на цей план? Відповідь проста: це та ситуація, коли не може бути негайної відповіді», – заявив політолог ([Укрінформ](#)).

За словами політтехнолога Олега Постернака, «ці візити мають на меті убезпечити країни Заходу від коливання їхніх позицій у бік миру ціною визнання втрати Україною територій». «Зараз, в умовах політичного напруження у зв'язку з непростю ситуацією на фронті (втрата Вугледару, бої в Торезьку, загроза Кураховому, Часовому Яру та Покровську), Офіс Президента повинен мати ініціативу хоча б на тій “ділянці” війни, якою можна перекрити внутрішньополітичні ризики. Такою “ділянкою” є зовнішня політика», – вважає політтехнолог. «Президент, у відповідності до Конституції, представляє державу в міжнародних відносинах, здійснює керівництво усією зовнішньополітичною діяльністю держави, веде переговори та укладає міжнародні договори України. Тобто, зовнішньополітичні проєкти, успіхи тощо стають засобом утримати суспільство від сповзання у прірву вразливих настроїв поразки, безвиході та катастрофи. Тому й реалізуються «саміти миру», «Кримської платформи», «плани перемоги». З одного боку, Президент хоче такими діями тримати в оптиці постійної уваги до російської загрози західні столиці, максимально утримувати проукраїнський порядок денний у громадській думці» ([Укрінформ](#)).

Однак науковий співробітник Atlantic Council Пітер Дікінсон вважає, що для західних партнерів план перемоги України може бути наразі «не до кінця

актуальним» через очікування результатів виборів у США. «Усі європейські лідери чекають на американські вибори, до яких залишилося менш як місяць. Усі розуміють, що, можливо, будуть дуже серйозні зміни позиції Заходу загалом і в Північноатлантичному альянсі. Зараз і Лондон, і Київ, і Берлін, і всі європейські країни хочуть показати свою єдність і солідарність проти Росії. Вони хочуть подати такий сигнал, що навіть якщо раптом у США переможе Дональд Трамп, то на Заході не стане менше мотивації, щоб протистояти путінській Росії», – наголосив Дікінсон ([FREEDOM](#)).

Крім цього виконавчий директор Інституту світової політики Євген Магда вважає, що поїздка Президента України Володимира Зеленського країнами Європи не замінить засідання у форматі «Рамштайн», яке мало відбутися 12 жовтня. «Західна політична система працює дещо інакше. І тут треба сказати, що в принципі правильний був крок, коли стало зрозуміло, що «Рамштайну» не буде, Володимир Зеленський рушив по столицях країн, не всіх звичайно, а насамперед тих держав, які мають потужну військову промисловість. Пам'ятаєте, анонсували зустріч: Байден, Шольц, Стармер і Макрон – це ж країни, у яких є реально велика військова промисловість. Просто розраховувати, що без Джо Байдена це можна вирішити, навіть отримавши благословення у Папи Римського Франциска, я думаю, воно, на жаль, так не працює. Я думаю, що Володимир Зеленський зробив все, що міг, але є і страх Заходу перед Росією, він очевидний, і він стає все більш очевидним», - сказав він ([Еспресо](#)).

Своєю чергою радник глави Офісу президента України Михайло Подоляк зазначив, що головне завдання таких зустрічей — донести інформацію партнерам, щоб ті визначилися: чи справді вони хочуть жити у світі, де є правила, чи вони хочуть жити у світі, де будь-хто може порушити ці правила, порушити міжнародне право. «Президент України в межах зустрічей та виступів чітко розставляє акценти. Коротко вони полягають у такому. У Російській Федерації відсутнє адекватне світосприйняття, тому з нею не можна про щось домовитися і розраховувати, що вона буде дотримуватися домовленостей. Російську Федерацію можна тільки примусити до усвідомлення, що таке міжнародне право, що таке відповідальність за воєнні злочини, що таке фінансова відповідальність за руйнування тощо. А для цього країнам Заходу, країнам демократії потрібно ухвалити рішення, визначитися щодо базових моментів. Президент хоче, щоб наші партнери дійсно об'ємно подумали про майбутнє. Об'ємно подумали про ті інвестиції, які вони роблять в Україну, а насправді — роблять у власну безпеку. І щоб вони ухвалили остаточне рішення щодо долі Російської Федерації», - наголосив Подоляк ([UA.TV](#)).

Сам Президент Володимир Зеленський, підбиваючи підсумки своїх візитів до країн Європи заявив, що ключові результати — домовленості про постачання оборонних пакетів для захисту, систем ППО, а також інвестиції у виробництво дронів та іншої зброї.

За його словами, тепер на рівні команд українська сторона працюватиме з партнерами в Європі, щоб «максимально наповнити кожен запланований крок». «Тепер будемо працювати на рівні команд, щоб зробити наші кроки на фронті та в дипломатії максимально сильними. Наше спільне завдання – наблизити справедливий мир для України й всієї Європи», - наголосив глава держави ([Слово і Діло](#)).

Отже, у той час, коли Україна готується до третьої зими в умовах повномасштабного вторгнення та на тлі передвиборчих перегонів у США цінність європейського експрес-туру беззаперечна. Президентське турне країнами Європи стало важливим кроком для України у зміцненні міжнародної допомоги, зокрема у військовій сфері. Лідери всіх країн, котрі відвідав Зеленський, включно з Хорватією та учасницями Балканського саміту, запевнили у незмінній підтримці України проти російської агресії.

Робоче турне Президента країнами Європи наголошує на його прагненні зберігати стратегічну ініціативу у просуванні Плану перемоги України. Ключова мета якого — створити умови, за яких Росія не зможе продовжувати війну, а також зміцнення позицій Києва на майбутньому Саміті миру.